

החסידיים ויתרו, הליטאים התעקשו: כך כופף גפני את נתניהו והאוצר לתת מענק לכל ילד

יו"ר ועדת הכספים רשם הישג משמעותי עם התוספת המסתמנת למשפחות חרדיות ברוכות ילדים. העלות התקציבית של המהלך מוערכת בכמאה מיליון שקלים. ראש הממשלה ושר האוצר התנגדו לתוספת, אך יו"ר הוועדה הבהיר כי המתווה לא יעבור בלעדיה וניצח

[קובי נחשוני](#)

פורסם 28.07.20, 13:29 : YNET

רגע לפני אישורה הסופי של תוכנית "מענק לכל אזרח", ["מצליחים החרדים"](#) להכניס בה שינוי משמעותי מבחינתם ולהשיג תוספת תקציב עבור המשפחות ברוכות הילדים. יו"ר הקואליציה, ח"כ מיקי זוהר, הודיע הבוקר (שלישי) בישיבת ועדת הכספים כי לקראת ההצבעה על התוכנית בכנסת, תסכים הממשלה לשלם להורים מאות שקלים נוספים - גם על הילד הרביעי והלאה.

לפי הביטוח הלאומי, העלות התקציבית של התוספת מוערכת ב-100 מיליון שקלים. זו הסיבה לכך שראש הממשלה בנימין נתניהו, שר האוצר ישראל כץ ובעיקר הגורמים המקצועיים במשרדו התנגדו לה נחרצות, אף שמדובר בסכום זניח ביחס לתוכנית כולה, שעלותה כ-6.5 מיליארד.

מי שנלחם בהם והוביל את מאבק החרדים הוא יו"ר ועדת הכספים ח"כ משה גפני, שאף פעל בניגוד לעמדת חבריו, והתחייב מהרגע הראשון שהמתווה המקורי לא יאושר. היום הוא רשם ניצחון. מיד עם הצגת התוכנית לפני כשבועיים הוא כינה אותה "שערורייתית" וקרא לשרי הממשלה להצביע נגדה כל עוד לא יוכנסו שני שינויים עיקריים שדרש - מענק לכל ילד (ולא רק לשלושה במשפחה) וזכאות רק למי שזקוק לכך (ולא למשפחות שהגדיר "עשירות"). לטענתו, הממשלה מנסה לאשר את התוכנית תוך עקיפה של הכנסת מחשש ש"שם תבוא לידי ביטוי עמדת הציבור".

הכעס של גפני הצטרף לזעם הכללי של הציבור החרדי על הממשלה באותם ימים בעקבות הסגר שהטילה על כמה מריכוזי המגזר ועל רקע גילויי אלימות מצד המשטרה נגד מפגינים חרדים. הח"כים של יהדות התורה התחרו ביניהם אז מי מתבטא באופן חריף ותקיף יותר נגד נתניהו, וגפני עלה על כולם כאשר יומיים לפני הצגת התוכנית החרים "פגישת פיוס" של חבריו עם ראש הממשלה.

לעומתו, יו"ר המפלגה, השר יעקב ליצמן, חיפש דווקא להרגיע את הרוחות ולא לעורר מהומות על אפליית הילדים החרדים. לדבריו, תוכנית אחרת שקידם יו"ר ש"ס השר אריה דרעי זמן קצר קודם לכן למען השכבות החלשות מיטיבה בעיקר עם המשפחות הגדולות והוא רואה בכך פיצוי מספק. מרגע זה הפך העניין למאבק של הליטאים בלבד (גפני וסיעתו "דגל התורה"), כאשר החסידיים ("אגודת ישראל") והספרדים (ש"ס) מחרישים.

גפני ידע שמרגע שהוחלט להביא את תוכנית המענקים לאישור הכנסת, לו, כיו"ר ועדת הכספים, יש השפעה מכרעת על המשך קידומה, ובימים הבאים חזר שוב ושוב בכל הזדמנות על המסר המרכזי בקמפיין האישי שלו: "ומה עם הילד הרביעי והחמישי?" ו"כל ילד הוא ילד רעב."

העיתונות החרדית – כולל זו המזוהה עם ליצמן וסיעתו – גיבתה את גפני, והזכירה לציבור כיצד נתניהו חתך ב-2003 כשר אוצר בבשר החי של משפחות רבות כאשר קיצץ משמעותית את קצבאות הילדים, דרדר אותן אל מתחת לקו העוני – ויש אומרים שאף גרם בעקיפין לצמצום הילודה. גפני עצמו טען בראיון לשבועון "משפחה" כי "ביבי חושש מהכותרות בעיתון 'הארץ'" ולכן מתנכל – מאז ועד היום – לילדים החרדים.

נתניהו וכך, שהיו תחת לחץ ציבורי להעביר את הכסף כמה שיותר מהר לחשבונות הבנק של האזרחים, הבינו כי הדרך לשם חייבת לעבור בריצוי גפני, וזימנו אותו לכמה פגישות – כולל אחת במעון ראש הממשלה בכלפור ביום חמישי האחרון. הוא הבהיר להם כי לא ייסוג מדרישתו ולא ייתן יד לאפליית הילדים.

הבליץ האחרון החל אתמול, לקראת הדיון הבוקר בוועדת הכספים, כאשר גפני הודיע כי הוא "עומד בדרישתו החד משמעית שלא להפלות את הילד הרביעי והחמישי מתוכנית המענקים". הוא התחייב כי "שינוי התכנית בוועדה והוספת התקציב לפי מספר הילדים לא יעכב אף לא ביום אחד את המענק לאזרחי ישראל". גם ח"כ אחמד טיבי, חבר ועדת הכספים, היה שותף לדרישה בדבר הרחבת המענקים.

חברו, סגן השר אורי מקלב, הצטרף אליו הבוקר, שעות ספורות לפני הישיבה, כשהכריז: "מחזקים את ידי יו"ר ועדת הכספים ח"כ משה גפני ועומדים מאחוריו במאבקו השוויוני, החברתי והצודק להגדלת המענקים למשפחות ברוכות הילדים. עיני ילדי ישראל והוריהם מכוונים לוועדת הכספים הבוקר. יו"ר סיעת יהדות התורה, ח"כ יצחק פינדרוס, הוסיף: "חברה שאינה דואגת לחלשים – אין לה זכות קיום, בוודאי ובוודאי חברה יהודית שסימן ההיכר שלה הוא רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים."

ראש הממשלה ושר האוצר הפנימו, ויו"ר הקואליציה מיהר להודיע: "מענק של עד הילד הרביעי, כולל הילד הרביעי, בסך 500 ש"ח לכל ילד; על הילד החמישי 250 ש"ח; הילד השישי והלאה תוספת של 100 ש"ח לכל ילד. אני חושב שזה טוב שאנחנו מטיבים עם האזרחים. זו יוזמה חיובית שעוזרת לאזרחי ישראל."